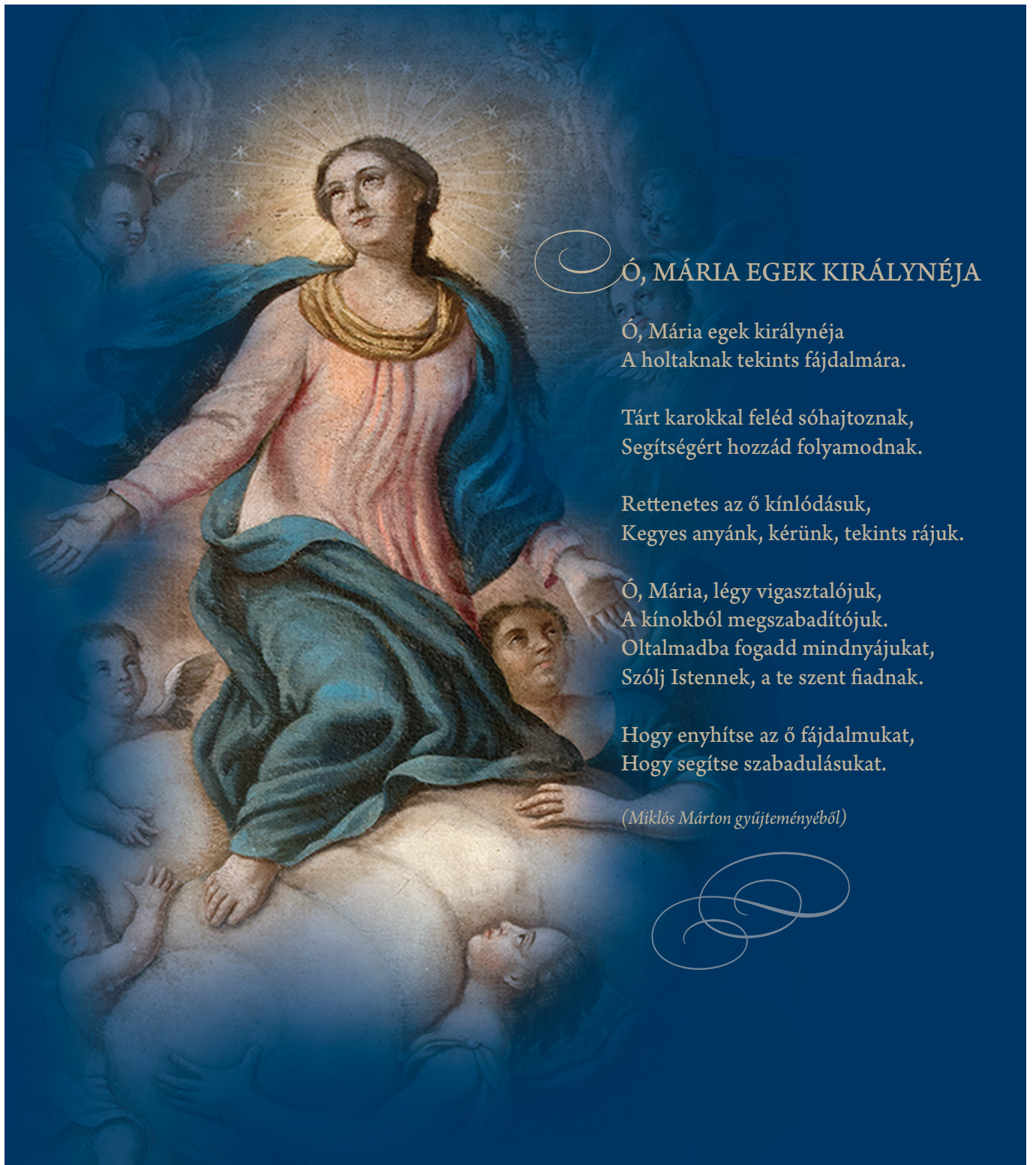

SZÉKASZÓ

2014. augusztus

KARCFALVI-CSÍKJENŐFALVI KISÚJSÁG

Ó, MÁRIA EGEK KIRÁLYNÉJA

Ó, Mária egek királynéja
A holtaknak tekints fájdalmára.

Tárt karokkal feléd sóhajtoznak,
Segítségért hozzád folyamodnak.

Rettenetes az ő kínlódásuk,
Kegyess anyánk, kérünk, tekints rájuk.

Ó, Mária, légy vigasztalójuk,
A kínokból megszabadítójuk.
Oltalmadba fogadd mindnyájukat,
Szólj Istennek, a te szent fiadnak.

Hogy enyhítse az ő fájdalmukat,
Hogy segítse szabadulásukat.

(Miklós Márton gyűjteményéből)

MÁRIA HITE – A TE ÉLETED

A Szűzanyának, Nagyboldogasszonynak ünnepét üli az egyházközösség. „A mai napon, hitünknek azt a titkát ünnepeljük, hogy a Szűzanyát, földi életének befejezése után Isten egyedülálló módon megdicsőítette azzal, hogy testét is az égbe emelte. A Szűzanyának ez az ünnepe azt jelzi számunkra, hogy a föltámadás után testünknek is része lesz az örök boldogságban”. Ez röviden a mai ünnep hitbeli összefoglalása a misekönyvben.

A szentírás hallgat Mária földi életének a befejezéséről. A 403-ban meghalt Szt. Epifániosz is elismeri, hogy „a szentírásban nem találunk semmit sem Mária halálára vonatkozólag.” Így aztán megoszlott a hittudósok véleménye is. Néhányan azt állították, hogy meghalt, mivel így volt illő, hogy Mária hasonlónak legyen Krisztushoz halálában is. A másik irányzat képviselői azt állították, hogy Mária - ment lévén az áteredő büntől -, nem kellett elszenvednie a bűn büntetését, a halált. A vitával kapcsolatban igen sokatmondó a kortárs hittudós Laurentin megállapítása: „Isten titokzatos homályba borította a

Szűzanya életének a befejezését. Kétkedem, hogy ezen a földön bármikor is fölfedjük ennek a titoknak a leplét.” E kétely ellenére a szenthagyomány óvakodott Máriára vonatkozólag a halál kifejezést használni. Előszeretettel beszéltek „átköltözésről”(transitus), „elavásról”(dormitio), majd végül is általános lett a mennybevitel kifejezés (assumptio). Jézusról beszélve a mennybemenetel (ascensio) kifejezést használjuk, mivel Ő saját hatalmából ment föl a mennybe. Máriára vonatkozólag a mennybevitel a megfelelő szó, hiszen Ő Isten hatalmával vitetett föl oda.

Az ez évi Nagyboldogasszony napján az ünnepi szentmise szónoka BALLA ÁRPÁD plébános.

Csikszentkirályon született 1970. január 3-án. Elemi iskoláit Csikbáncfalván, középiskolai tanulmányait a csikszeredai mai Márton Áron Gimnáziumban kezdte, majd Gyulafehérváron a kántorképzőben folytatva a Hittudományi és Papnevelő Főiskolán végzett. 1994. június 26-án szentelte Gyulafehérváron pappá Dr. Jakubinyi György érsek.

Primiciáját a csikszentgyörgyi-csikbáncfalvi templomban tartotta, majd 1994-1997 között Kolozsváron szolgálta híveit. 1997-től 1998-ig segédpüspöki titkár. Tanulmányait 1998-2001 között Münchenben (Németország), az Eichstatt-i Katolikus Egyetemen egészítette ki. 2001-től 2005-ig egyetemi lelkész, 2005-2009 között Gyergyóhodoson plébános.

Jelenlegi szolgálati helye Szászrégen, ahol az ott élő katolikus hívek lelki gondozását végzi.

Egyházközösségünk ünnepén szeretettel látjuk körünkben.

társadalmunk, egyházi, városi és falusi közösségeink újjászületőben vannak. Nem maguktól. A változó idő hozza ezt magával. Hogy milyen lesz az új ember, nem tudhatjuk. Az újjászületésnél azonban ott van a Nagyboldogasszony, aki sokszor vált már újjá teremtő édesanyává. A kereszten haldokló Fia rendelkezéséből van mellettünk minden újjászületést kísérő gyötrelemnél.

A keresztény magyarság születésénél is ott volt a Nagyboldogasszony. Szent István király oltalmába ajánlott bennünket és ő oltalmába vette népünket. Nincs magyarság azóta kereszténység és

Nagyboldogasszony nélkül. Lehet keresni a pogányság útját is, de az nyilvánvalóan zsákutca, a széthúzás és végül a nemzethalál útja.

Az egyházközösség, a falu nagy ünnepe hozza meg a hitben való újjászületést, a szeretetben való találkozást, útkeresést és egymásra találást!

*Balla Árpád
plébános*

Magyarok Nagyasszonya sajátosan magyar ünnep. Olyan mélyen gyökerezik népünk történelmi, vallásos életébe, mint az egyház hagyományába. Érthető, hogy az ünnepet sajátos magyar felhangjával együtt kell átéreznünk. Fogjuk fel úgy, mint nekünk, magyaroknak címzett személyes, vigasztaló és bátorító üzenetet Istentől.

Azt mondják rólunk, hogy pesszimista nemzet vagyunk. Talán igaz is. De hát történelmünk egyébre is feljogosít? - kérdik sokan. Attól függ, milyen mélyen tudjuk átérezni a múltat s komolyan venni a jelenben az „idők jeleit”. Forrongó világban élünk,

XV. NAGYBOLDOGASSZONY NAPOK PROGRAM

Augusztus 15., Péntek**7:00** - Fúvós ébresztő**12:30** - Ünnepi szentmise

- A toronymúzeum megnyitója

- A karcfalvi-csíkjenőfalvi fúvószenekar ünnepi koncertje (piactéri színpad)

- Folyamatos program: Régi falvédők kiállítása (kultúrotthon díszterme)

20:00 - Könnyűzenei koncertek (piactéri színpad)

- NO NAME együttes

21:00 - DESPERADO együttes**Augusztus 16., Szombat**

"1úton nemzetközi zarándoklat a családokért"

7:30 - Szentmise**8:00-12:00** Szentségimádás a családokért**12:00** - Keresztalják érkezése**12:15** - Keresztút a templomkerítésben**13:00** - Ünnepi szentmise**18:00** - Ünnepi gálaműsor (piactéri színpad)

Fellépők:

- Padlótörők néptánccsoport

- Csíkzsögödi Harom néptáncgyüttes

20:00 - Open Stage – Kozma Attila és Lung László Zsolt előadása**21:00** - Utcabál, zenél Bálint István és zenekara**Augusztus 17., Vasárnap****20:00** - Helyi jégkorongbajnokság

Szervezők: Karcfalva Község Polgármesteri Hivatala, Csíknagyboldogasszony egyházközség, Csorgó Fiatalok Szervezete

Támogatók: Communitas Alapítvány, Karcfalvi Larix Közbirtokosság, Jenőfalvi Tercs Közbirtokosság

www.karcfalva.ro

BOLDOGASSZONYI BÚCSÚ RÉGEN ÉS MA - Interjú Antal Feri bácsival -

- *Hogyan került régen megrendezésre ez a boldogasszonyi búcsú?*

- A Boldogasszony az egyházak keretében volt, minden falunak volt egy napja, nálunk ez Boldogasszony napján volt, mert Boldogasszony a község védőszentje, és más falvakban más napokon, s ez az ünnep elsősorban egyházi ünnep volt. Szentmisét tartottak, azon a napon két mise volt, a kicsi mise és a nagy mise, akkoriban esti mise nem nagyon volt. Délutánra ünnepély volt, táncokat csináltak akkori szokás szerint a község udvarán nagy szín volt fából építve, lábra, az alatt tartották a táncot, a zenészek húzták, mi ott rúgtuk a port.

- *Milyen emlékei vannak ebből az időből?*

- Én gyermek voltam akkor még, és olyan emlékeim vannak, hogy akkor nagy divat volt falvakon a verekedés a leányok miatt és más okokból. Én szerettem akkor ott füleskedni, s még táncolni is. Boldogasszony napján Jenőfalván nem engedték meg a hatóságok a táncot az ifjúságnak - a magyar időben volt ez már, az 1940-es években - mert verekedősök voltak erőst. Arra emlékszem, hogy Boldogasszony napján itt folyt a tánc, és Jenőfalváról egy legény csoport indult ide az ünnepségre, volt egy nagyon verekedős legény, a verekedés áldozata is lett, megszárták. Ők lejöttek, hogy itt bontsák el a táncot, ha nekik nem lehet, akkor itt sem legyen. Igen, de a magyar csendőrök akkor itt voltak, és nekik már hírül adták, hogy a jenőfalviak készülnek elbontani a táncot, ha ők nem tudnak, akkor a karcfalviak se táncoljanak. Elbújtak ott a község háza körül az épületekhez földre, addig a jenőfalviak felsorakoztak, hogy pallják el a táncot, mert ha ők elkezdnek hülyéskedni, akkor a táncnak vége lesz. A magyar csendőrök kifogták őket, és az volt nekik a szokásuk, hogy a legényt maguk elé tolvá puskatussal két oldalról ütötték s úgy vitték. S úgy is volt, a csendőrök elkapták a fővezért, s öt egy perc alatt elvitték, s bezárták a börtönbe, s azzal megvédték a mulatságot, mely folyhatott tovább. De ugyanakkor a táncnak a vége felé verekedés volt örökké, akkor nagy divat volt, s verekedés tört ki két karcfalvi közt is, valamiért vitába voltak, összeszólkoztak, s azzal megindult a kivonulás. A víz partján, ahol a község házában a parkja van, oda kivonultak, s ott egy kinyitott bicskával támadták egymást, s ott a legények is körbe álltak, és nézték. Mikor az egyiket az anyja meg tudta közelíteni, akkor Pista még mondta, hogy ne szúrj ide Mihály, de ő egyet beleszúrt a fejébe. A mostani község háza az orvosi rendelő volt, a doktor ki volt könyökölve az ablakba, tudta, hogy mindig ilyenkor verekedés van, és ő várta a "kuncsaftokat".

- *Voltak halálok az ilyen esetekkor?*

- Voltak, egy párat tudnék említeni.

- *Abban az időben a jenőfalviak, karcfalviak külön tartották ezt az ünnepet?*

- Egyháziilag egy helyre tartoztak, de két külön község volt, teljesen külön voltak a rendezvények.

- *Hogyan zajlott ez az Ünnep? Mindenki a községből részt vett a rendezvényeken?*

- Nem volt olyan, aki nem jött el erre az ünnepre, akkor egységesebb volt vallás terén is a falu. Akkor a faluból mindenki nem járt ki, még más faluba is csak ritkán jártak, helyi szokások voltak, aki Szenttamásra elment, az már kijárt a faluból. Emlékszem mentünk ilyen búcsúra fel, és ott fogadtak az egyház keretén belül.

A faluban mindenki elment a búcsúra és jöttek a szomszéd falvakból is az ismerősök, a rokonság, őket meghívták ebédre és az ilyen alkalmakkor összeültek. Ez volt az akkori menetrend.

- *Minden évben meg volt ez az Ünnepély a faluban szervezve? Volt-e kimaradás?*

- Nem volt kimaradás. A községnek ez egy ünnepély volt, sokan jöttek vidékről, távolabbról.

- *Volt-e a búcsúnak valami üzenete, jobban tartották-e ezt az ünnepet mint ma?*

- Hogyne, vallásosabbak voltak az emberek, az egyház volt a fő tényező, volt befolyása. A múlt időben a vallás gyakorlása kötelező volt, az ünnepi szentmisén részt vett minden család. Itt az emberek katolikusok, más vallású nem is igen volt Karcfalván.

- *Az idők folyamán változott-e ez a rendezvény? Mi volt a kommunista rendszer idején?*

- Akkor is megtartották, tiltva nem volt, az egyházzal nem nagyon foglalkoztak, mert erős volt az egyház. Összejártak a községek az iskolás gyermekekkel együtt, még zászlónk is volt, nekünk is, s a jenőfalviaknak is, egy kicsi zászló. Gyalog csoportokkal vonultunk, meghallgattuk a szentmisét, délután elmentünk az ismerősökhöz, és este gyalog hazavonultunk. Akkor ez volt a búcsújárás.

- *Voltak-e szokások ehhez az ünnephez fűződően, akár öltözet, viselet?*

- Hogyne, akkor mindenki székelruhát viselt, a falusi ember az csak harisnyában járt, nekem is megvannak a harisnyáim.

- *A rendezvények azóta sokat változtak-e, vagy nem?*

- Most is van ünnepi szentmise, ma azonban nem jönnek keresztaltják, ez megszűnt, ma már nem járnak a szomszéd községek ebben a formában egymáshoz. A rendezvények is más típusúak, van futball, hozzácsatolták a falunapokat, régen utcából sem volt, csak előadások és ennyi.

- *Mi lenne, ha elmaradna ez a búcsú, hiányozna-e valakinek?*

- A régi búcsú az most már nincsen a faluk között, a Boldogasszony napját azt megtartják, de ez a gyalogos búcsújárás, ahol a községek összejárnak, az megszűnt. Még egy pár évvel ez előtt a dánfalviak Boldogasszonykor úgy jöttek fel keresztaltjával gyalog, de ma már nem jönnek.

- *Rossz-e, hogy ez megszűnt, jó lenne-e ha még jönnének a szomszéd községek keresztel gyalog?*

- A világ egyet, másikat fordult most már, annyi sok forrásból kapjuk az információt, de ezelőtt jó volt, mert elmentek, meglátogatták a rokonokat, ismerősöket, elbeszélgettek, s jöttek haza. Akkor másabb volt, a kapcsolatokat is jobban tartották.

(folytatás az 5. oldalon)

(folytatás a 4. oldalról)

- Mit gondol, megvannak ma még azok a verekedések?

- Nincsenek. Mára már kinyílt a világ a fiatalság előtt, mást is látott, nevelődött is, kijárnak otthonról, most már világot látnak, más a téma, nem ez. Az akkor ilyen megszokott törzsi szokás volt, a régi időkből maradt vissza. A verekedés az nem volt jó, sok áldozatot követelt és gyűlöletet hozott emberek közt, faluk közt, falu-falu ellen már az sem volt kellemes. Emlékszem, ha Jenőfalvára felmentünk udvarolni, már meghajigáltak emiatt, ha soha nem verekedtem is, de abból a faluból jöttem, amellyel nekik konfliktusuk volt.

- Hogyan látja, jó, hogy változott ez a rendezvény?

- Nekünk a múltból hiányzik az, hogy összejárjanak, idegenből jöjjenek, hogy beszélgessenek, megosszák az információkat egymás között, hogy a rokonságot tartsák. Akkor az mind jó volt, ápolták a kapcsolatokat és egyúttal egy szórakozás is volt. Most a múlthoz viszonyítva elidegenedés van, mármint nekünk öregeknek, a fiatalok lehet hogy még másképp látják, de mi már haza

kezdünk szorulni.

- Hogyan lehetne népszerűsíteni ezt az ünnepet?

- Most más vonalon van ez a rendezvény, vannak a hokik, van foci, fogathajtás, Karcfalvának van lehetősége ezeket folytatni, az ünnepet ezzel is népszerűsíteni, mert ezek által sok helyről ellátogatnak ide. Jó az, hogy hozzácsatolták a falunapokat, és így a rendezvények is kibővültek. A személyes kapcsolatok nem annyira szorosak, de a rendezvényeket sokan látogatják. Ez a rendezvény ma kulturáltabb, komoly emberek vezetik, szervezik.

- Hogy látja Ön, kell-e ezt a rendezvényt a jövőben szervezni, vagy nem fontos?

- Ez kell, a faluközösségnek fontos, jó ha megmarad a faluközösség az ő régi szokásaival, hagyományaival, műveltségével, szükséges az, hogy ezt tovább adjuk, mert az életnek egyik alapja, hogy milyen formában élünk, mit cselekszünk, mert változik a világ és változtat minket is.

Kérdezett, Péter Zsuzsa

AZ ORGONA ÉS AZ ÉNEK MEGSZÁLLOTTJA

Hagyományörző szokás nálunk, hogy Nagyboldogasszony napján hazajönnek a községből elszármazottak, és az itthoni rokonokkal együtt ünnepelve töltenek el néhány órát. Az igazi ünnepelés azonban a szentmisén való résztvétellel kezdődik, ahol lelkileg is feltöltődve érzik át a nap vallásos jellegét, majd a sokadalom útvesztőiben eligazodva jutnak el itthoni szeretteikhez.

Ki tudná megmondani közülük, hogy hányadik boldogasszonyi napon vett részt eddig. Talán még a helybeliek sem számolják, hisz természetesnek veszik az évente egymást követő ünnepeket, legyen az húsvét, karácsony, vagy éppen Nagyboldogasszony ünnepe. Egyvalaki azonban elmondhatja magáról, hogy az egymás utáni 40 évben soha nem hiányzott az ünnepi szentmiséről.

Ez pedig a nyugdíjas kántorunk, aki az orgonával és szépen csengő hangja által tette szebbé a mise hangulatát. Van vagy 15 éve, hogy visszavonult, nyugdíjas lett, de itthon tölti napjait, és szükség esetén szívesen besegít utódjának.

Laci barátunk egy emberöltőn keresztül szolgálta egyházközségünk híveit. Több plébánossal dolgozott, akiket időnként a püspök elhelyezett, ő azonban maradt, és öntudatosan végezte kántori teendőit. Elemi iskoláit Karcfalván végezte, ahol született, majd a 4 éves gyulafehérvári kántorképző középiskola után, 1958. szeptemberében az egyháztanács a sikeres versenyvizsgálója alapján választotta meg kántornak. Az akkori szokás szerint a nagymise keretében a hívek és az egyháztanács tagjai előtt tette le a kántori esküt. Mindez Ambrus József plébános és Szopos József megyebíró idejében történt. Kezdetben a plébánia épületében lakott, a plébános mindenben segítette és támogatta az ifjú kántort. A kántori lakást nem foglalhatta el, mert azt éppen kollektívus raktárnak, állatorvosi rendelőnek, majd óvodának használták. Végül az épületet nagy nehézségek árán sikerült visszaszerezni az egyháznak, s így átköltözhetett oda. Ebben a régi épületben alapított családot, majd a szülői házba költözött.

Munkája során sokat foglalkozott a fiatalokkal, templomi énekkart szervezett, a hittanórák után pedig énekre tanította a gyermekeket. Harmóniumot az iskolától kért kölcsön, hogy még

hatékonyabbá tegye az énekre való tanítást. Eközben a kórusnak is újabb énekeket tanított, részt vettek több egyházi kórus vetélkedőjén, ahol mindig dicséretet kaptak. Nehézség mindig volt, különösen az esti próbák jelentettek kihívást számára, de végül is az ifjak minden ellenszolgáltatás nélkül végezték a rájuk bízott feladatokat, és igyekeztek énekükkel széppé tenni az ünnepi szertartásokat. Főleg a húsvéti és karácsonyi ünnepek jelentettek számukra elégtételt, de a boldogasszonyi miséken való fellépésüknek örvendtek a legjobban, mert akkor a hazalátogató rokonok is meghallgathatták őket.

Amint mondja, az utóbbi időben nagy örömmel követte a templom és környékének felújítását, külön figyelve az orgona javítási munkálatait. Az ő szolgálati ideje alatt ugyanis nem javítottak az orgonán, mindössze annyit, hogy az 1960-as években Rác plébános idejében a levegő fújóját átszerelték villanymotorra.

Nagyboldogasszony napja! Hányadik? Azt most már nem számolja. Minden vasárnap elmegy a templomba, ha szükség, besegít a jelenlegi kántornak, ha nem, akárcsak máskor, a kórusban elvegyül falutársai között, és az orgona közelségében megelégedéssel és nosztalgiával gondol vissza népét szolgáló hivatásának gyakorlására.

Németh Szilveszter

VISSZAPILLANTÁS TÍZ ÉV TÁVLATÁBÓL

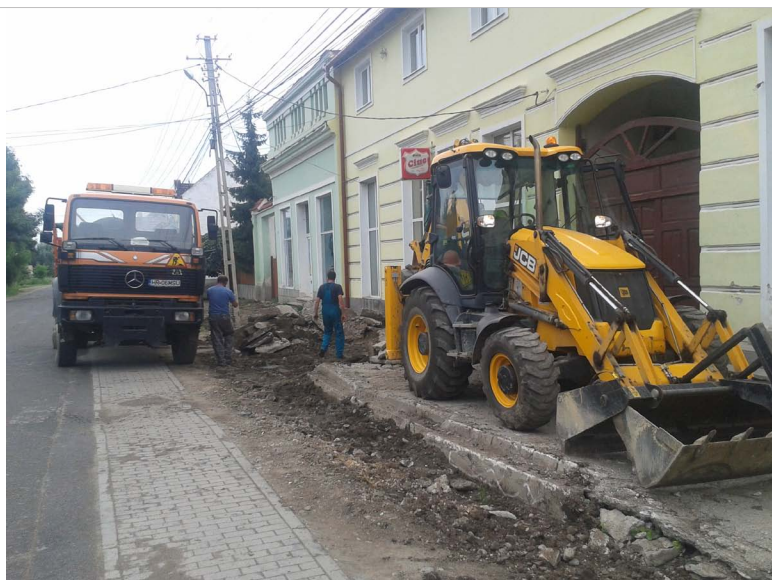
Tisztelt falutársaim!

Immár lassan 10 éve múlt, hogy a Székaszó elődjének számító, de egyetlen megjelent lapszámában, a Csikkarcfalvi Hírlapban adtam hírt magamról, vagyis közöltem Önökkel szándékomat, hogy indulok a polgármesteri választáson. Ekkor írtam le elképzeléseimet az elkövetkező időszakra „Ha én polgármester lennék...” mottóval.

Nos, a választás előtt, 2004 májusában azt mondtam, hogy „Nem ígérek nektek újraépített utakat... Nem ígérek fűt-fát. De ígérek nektek becsületes, következetes, áttekinthető munkát. Ígérem nektek, hogy teljes erőmből a közösség ügyét fogom szolgálni.” Többek között azt is hangsúlyoztam, hogy „Csak az szavazzon rám, aki válaszolni fog felhívásaimra és eleget tesz közösségi kötelezettségeinek.” Ugyanitt fogalmaztam még néhány gondolatot, cselekvési programot, amely szerint községünk „olyan fejlődésen kell átmenjen, amely megfelel az új irányzatoknak.” Annak ellenére azonban, hogy legutóbbi mandátumom még nem járt le, azért gondolom, most 10 év után számba vehetjük azokat az eredményeket, amelyek akkori ígéretem szerint az önkormányzati program keretében megvalósultak. De azokat is, amelyeket bizonyos okok miatt nem sikerült kivitelezni.

Így valósult meg az ivóvíz – és szennyvízcsatorna hálózatának kiépítése, részben a faluturizmus kialakítása, a zöldségpiac rendezési tervének végleges kivitelezése, a polgármesteri hivatal és környékének rendezése, a községi és mezői utak karbantartása, az iskolák és óvodák épületeinek rendbetétele, figyelembe véve a korszerű fűtési, valamint higiéniai követelményeket, a községi futballpálya rendezési tervének kivitelezése és annak használatba adása, az új jégpálya üzemeltetésének anyagi támogatása, a tűzoltószertárak felújítása és tűzoltóautó beszerzése, a községi hidak feljavítása, a karcfalvi kultúrotthon felújítása, illetve a ravatalozó

kápolna megépítése. Ugyancsak ez idő alatt történt a műjégpálya teljes felszerelése és tetőzetének elkészítése, a templom és környékének felújítása, a jenőfalvi kultúrház körüli parkosítás, a bicikliút kiépítése, a Köves utca, Kozmák utcája, az Olt melyéke és a Vízik utcájának aszfaltozása. A központban pedig most történik a térkövezés és a föld alatti

esőcsatornák lefektetése.

A fentiek megvalósításában komoly segítséget kaptunk parlamenti képviselőinktől, főként Kelemen Hunortól, a megyei tanács vezetőitől, pályázati íróktól, de az eredményekhez nagyban hozzájárultak a helyi tanács tagjai és a polgármesteri hivatal munkaközössége, a két közbirtokosság, az egyháztanács, valamint a helyi vállalkozók, kereskedelmi egységek és más intézmények vezetői, akik szívügyüknek tekintették községünk előrehaladását. Köszönet mindenkinek.

Mandátumom elején azt is mondtam, hogy „Mindannyian tudni fogjátok mit tettünk együtt, és tudni fogjátok azt is, amit nem sikerült megtenni...” Nos, ez irányban továbbra is van tennivaló, de ami késik, nem

múlik, mindannyian azon vagyunk, hogy az elkövetkező időszakban ezeknek is a végére járjunk, ami a jelenlegi pénzügyi helyzet miatt nem lesz könnyű feladat. Utalok itt elsősorban a madicsai fürdőkomplexum helyzetére, a birtokviszonyok végleges rendezésére, a jenőfalvi régi óvodaépület múzeummá való átalakítására a jenőfalvi kultúrotthon teljes körű felújítására, további utcák aszfaltozására stb. Ezekhez kérem ezután is minden jóakarátú ember hozzáállását és a községben működő intézmények segítségét.

Gábor Tibor, polgármester

VASMADÁRON SZÁRNYAL A FÖLD KÖRÜL

Egy kisgyermeknek rendszerint olyan álmai, elképzelései vannak, amelyek talán sohasem valósulhatnak meg későbbi életében. Fantáziája a csillagos égig terjed, és meggyőződéssel vallja, hogy ha felnövök, orvos, mérnök, autóversenyző, vagy éppen pilóta leszek. Általában a

pillanatnyi látvány befolyásolja elhatározását, de majd később, kora előrehaladásával változik véleménye, és

egy adott pillanatban egészen másképp ítéli meg a dolgokat.

Feltehetően így volt ez a csíkjenőfalvi lánnyal is, amikor még középiskolás korában az újságírással próbálkozott, és mi örömmel adtunk helyet leírt gondolatainak lapunk hasábjain. Ekkor, 2004-ben mint sporttudósító jelentkezett, helyi sporttanárokkal beszélgetett, ismertette a gyermekfoci és a versenytáncosok eredményeit, írt a felnőtt amatőr jégkorongcsapatunkról, valamint a műjégpálya építésének folyamatáról. Különböző ez a lány volt az első, aki a Székaszóban ismertette

Az aranylabdával (jobbról)

azt a számunkra történelmi eseményt, amikor 2005. február 13-án községünkben felavatták az ország első vidéki műjégpályáját. Azóta már sok mérkőzést lejátszottak, a csapatok jöttek-mentek, s ez alatt a tudósítónknak is nyoma

másképp alakította életét. A Márton Áron Gimnáziumban bontogatta szárnyait, de mint sokan mások, ő is „továbbrepült” az Alma Materből, de egyelőre csak Bukarestig. Itt idegen nyelveket tanult és sikeresen végezte a Tudományegyetemet. Amint mondja „Az egyetemi évek alatt nagyon megkívántam az utazást, és egy olyan munkáról álmodtam, ami elvisz a világ minden sarkába.”

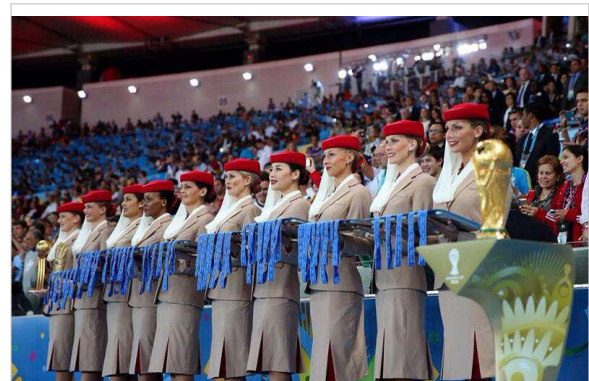
Nos, ez a vágya teljesült MÁRTON ORSOLYÁNAK, légiutaskísérő/stewardess lett, és mint csoportvezető több száz utas biztonságáért és kényelméért felel. Eleinte szülei nem nagyon örvendtek elhatározásának, de mi mást tehettek volna, a szó szoros értelmében a „fióka kirepült fészekéből” és a Perzsa-öböl partján fekvő Dubaj metropoliszig „szállt”, ahol az Emirates

légitársaságnál próbálkozott sikerrel. Azóta eltelt vagy 6 év, és ez a székeley lány csak repül, csak repül tengereken, kontinenseken át és közben ismerkedik a világvárosokban zajló élettel.

Apropó, világváros! Itt került képbe ismét Orsi, amikor Braziliában a labdarugó világbajnokság döntő mérkőzésének

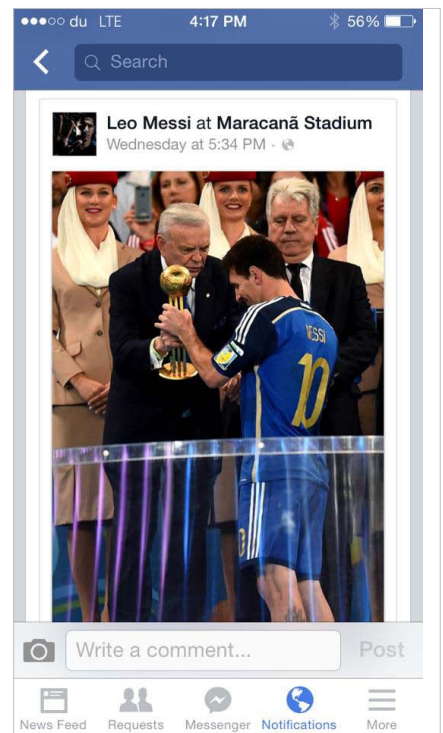
végén a díjátadó ünnepség keretében az itthoniak felismerték, és meglepődve mutattak arra a képernyőn látható piros kalapos Emirates lányra, aki az argentin Messinek kijáró Aranylabdát tartotta.

Hála a technika vívmányának, megkérdeztük Orsit, hogyan került a labdarugó világbajnokságra éppen ő? Elmondotta, hogy az Emiratesen belül dolgozó 17.000 légiutaskísérő közül 10 lányt kerestek, akik egyforma magasak és „gyönyörűen mosolyognak.” Így került kiválasztásra és nagy megtisztetésnek tartja, hogy az Aranylabdát „becipelhette” a stadionba. Ez nem is volt olyan egyszerű és könnyű a trófea súlyát illetően. Ugyanis jóval a döntő mérkőzés vége előtt fel kellett sorakoz-

niuk a lányoknak az érmekkel és trófeákkal, de hosszú volt a várakozási idő, amíg sor került a díjak átadására. Mindezt azonban kárpótolta az a fantasztikus élmény, amelyet ez úttal átélt, soha nem gondolta, hogy ilyen rendkívüli élményben lesz része.

Németh Szilveszter

Fotó Lionel Messi hivatalos facebook oldaláról. A háttérben Orsi (balról)

KÖNYVÚJDONSÁGOK

A Csíkszeredai Kiadóhivatal, amely a Csíkszeredai Polgármesteri Hivatal hiteles kiadója, már több ismert könyvvel ajándékozta meg olvasóit.

Ezek a kiadványok között találhatjuk például az **Ádám Katalin** pedagógus által összeállított, és könyv alakban kiadott, valamint CD-re felvett népszokásokat, verseket, énekeket. Még 2009-ben megjelent a **Szállásikra adja az Isten!** című könyvecske, amelyben a téli népi szokások, énekek, jókívánságok vannak egy csokorba szedve a karácsonytól újévig terjedő időszakra vonatkozóan.

A legújabb, a 2. kiadás (2014) már a tavasz-köszöntők, húsvéti, pünkösd énekek, imádságok, népszokások gyűjteménye, **Boldogasszony aranylapi** címen. Ennek összeállításában, a gyermekeknek történő megtanításában és előadásában már **Rebeka** lánya is részt vállalt. Mi több, az egész család együtt járta a helységeket, meghallgatták az elbeszéléket, az énekeseket és szalagra is rögzítették hangjaikat. Mindezekhez nagyszerű és művészi kivitelezésű képi anyagokat

is készítettek. Ezekre a fényképekre tekintve, nyomban ráismerünk **Ádám Gyula** fotóművész felvételeire, anélkül, hogy elolvasnánk a képaláírásokat.

E 2. kiadást Ádám Katalin úgy engedi útjára, hogy „Isten áldja mindazokat, akiktől a kiadványunkban elszórt értékes magvakat gyűjtögettük, akik felcsipegetik és alázattal továbbszörják!” A borító, könyvtipográfia és nyomda: Gutenberg Grafikai Műhely és Nyomda, Csíkszereda. (Németh Sz.)

A havonta megjelenő SZÉKELYFÖLD kulturális folyóirat júliusi számában majdnem teljes terjedelmében a 100

GYÖRFI KATA, MARKÓ BÉLA VERSEI
MOLNÁR VILMOS, SZABÓ RÓBERT CSABA PRÓZÁJA
100 ÉVE TÖRT KI
AZ I. VILÁGHÁBORÚ
(BARTHA GYÖRGY, HALÁSZ PÉTER,
KISS GÁBOR, LAKATOS ARTÚR,
MIHÁLY JÁNOS, OLÁH SÁNDOR,
POMOGÁTS BÉLA, TÁNCZOS VILMOS ÍRÁSA)
PAPP BÉLA: DADAY LORÁND ÉBRESZTÉSE
SZÉKELY KÖNYVTÁR: EGYED PÉTER

XVIII. ÉVFOLYAM 7. SZÁM 2014. JÚLIUS

Egy ilyen történet a Kiss Gábor írása is, aki a katonai levéltárakban fennmaradt adatok és egyes kutatók

munkája után ismerteti **MÁRTON ÁRON I.** világháborús katonai szolgálatával kapcsolatos dolgokat. Amint a cikk szerzője írja „Legtöbben Márton Áronra Erdély püspökeként emlékeznek. Pedig papi tanulmányainak megkezdése előtt a többször sebesült és kitüntetett katona tartalékos hadnagyként fejezte be az I. világháborús szolgálatot.” Különböző levéltárak adataiból kitűnik, hogy harctéri szolgálatát 1915. november 6-án kezdte meg. Többek között harcolt Doberdónál, 1916. július 19-én megsebesült, de már október 8-án ismét a harctéren találjuk. December 16-án másodszer, 1918. június 29. és július 2. között harmadszor is sérülést szenvedett. Felgyógyulás után folytatta katonáskodását, többször kitüntették, majd a háború végnapjaiban az akkori uralkodó, IV. Károly Legfelsőbb Dicsérettel részesítette.

A néhai püspökről és más világháborút megjárt személyekről olyan részleteket tudhatunk meg, amiért érdemes fellapozni az említett folyóiratot. Sajnos, községünkben a kiadványnak alig 2-3 előfizetője, illetve támogatója van. (Németh Sz.)

IN MEMORIAM

*Antal Csaba (1936 - 2014)**Macalik Ernő búcsúbeszéde a temetésen, 2014. július 28-án*

Kedves gyászoló család, tisztelt gyászoló gyülekezet! Kettős temetésen vagyunk. Búcsúztatjuk Antal Csabát, a hitvestársat, családapát, munkatársat, falustársat. Ugyanakkor búcsúztatjuk egy sajátos tanítónemzedék utolsó mohikánját. Ez a tanítónemzedék akkor végezte áldásos

munkáját, amikor a globalizáció rontó keze még nem ért el ideig, amikor a legfőbb didaktikai eszköz nem az internet volt, hanem a könyv, a nevelő eszközök tárházában ott volt a szeretetteljes szigor, na meg mikor

csak fenyegetésként, mikor ténylegesen, ott volt a pálca. A halálhír érkezése után alkalmam volt elbeszélgetni néhány volt tanítványával. Valamennyiük nagy tisztelettel emlékszik vissza a tanító bácsira, aki szigorú volt, de nagyon igazságos.

Csaba kollégánknak szenvedélye is volt. Na nem a dohányzás vagy a kocsmalátogatás, hanem a keresztrejtvény fejtés. Sokat olvasott, főleg a nemzet történelme, nemzetünk nagyjai érdekelték. Nemcsak olvasott, hanem a megyei és a helyi lapban is közölt. Nyugdíjas éveinek a háztáji gazdálkodás adott új értelmet.

Joggal és túlzás nélkül állíthatjuk, hogy Csaba volt munkatársunknak sokszor küzdelmes, de tartalmas életet rendelt a Teremtő. Imáinkkal kérjük, adja meg Csaba tanító bácsinak a békés örök nyugalom ajándékát, a gyászolóknak a bölcs beletörődést, vigasztalódást.

TUDJA-E, HOGY?

- Antal Csaba emlékére -

A mindenkori plébánosok már a középkorban is oktatták, tanították híveik gyermekeit. Változás csak akkor következett be, amikor az oktatást és iskolát Jenőfalván is kivonták az egyház hatásköréből. Ennek ellenére a lakosság kitartott katolikus hite mellett, így az oktatás és iskola ennek megfelelően alakult a plébánosok felügyelete alatt. A jenőfalviak többsége egyházukat legfőbb lelki támaszuknak, közösségi erőforrásuknak tekinti most is, mint a letűnt századok idején.

*

Nagyboldogasszony egyházának már 1726-ban volt iskolahálózata, és az oktatást szívügyének tekintő Mártonffy György karcfalvi származású püspök még 1721-ben kötelezi a híveket, hogy gyermekeiket iskolába járassák. Ekkor már u.n. iskolamesterek tanítottak, akiknek a püspök elrendelte, hogy írásra és jó erkölcsökre oktassák a gyermekeket. A kántoroknak is feladatult adta, hogy foglalkozzanak az iskolamesterekkel, hogy azok egyházi énekekre oktassák az iskolásokat. Ebben az időben Jenőfalván az egyik neves iskolamester a gyergyószentmiklósi Csibi Márton és a rákosi Csibi Gergely volt.

*

Az 1859/1860-as iskolai évből fennmaradt adatok szerint egy ismeretlen járványos betegség tizedelte meg az iskoláskorúakat. Ennek Jenőfalván az említett iskolai évben 17 tanuló esett áldozatul.

*

Jenőfalva iskolatörténetére rányomta bélyegét az a tény, hogy az Nagyboldogasszony egyházközséghez tartozóan indult. Önállóan csak a polgári népoktatás bevezetésével működött mintegy fél évszázadig. Így az ottani tanerők erőfeszítéseinek köszönhetően eredményes oktató-nevelő munka folyt a faluban. Az idők folyamán a kiváló iskolamesterek és tanítók közül említhető meg többek között Veress Péter, Ferencz József, Paláncz Sándor, akinek síremléke a templomkerítésen belül ma is látható, valamint Éltes Zoltán, Bálint Barna, Kozma János, Ferencz Márton, Szekeres Lenke, Kozma Gizella, Ferencz Lajos, Bálint Gyula, Fülöp Margit, Bálint Gizella, Molnár Sándor, Barabás Vilmos, Salamon Lajos, Salamon Mária, Eröss Orsolya és sokan mások. Bizonyára még most is élnek Jenőfalván olyanok, akik szeretettel emlékeznek egykori tanítóikra.

(Forrás: Mesél a múlt. Csikjenőfalva 800 éves története. Dr.Szabó Miklós, Salamon Lajos, ANTAL CSABA, Vízi Erzsébet, 141-162. oldal. Összeállította Németh Sz.)

NEMZETKÖZI DIÁKTÁBOR MÁSODSZORRA

Hetedik állomásához érkezett idén a Karcfalva község és testvértelepülései együttműködésével megrendezett Kárpát-

valamint Karcfalva község Polgármesteri Hivatala látták vendégül, kalauzolták, és a hivatal vendégházában szállásolták el őket.

Csoportkép a Szent Anna-tónál

medencei Diáktábor, amelynek résztvevői a községben vendégeskedtek ezen a nyáron, immár második alkalommal.

A július 1-6 között megszervezett táborban Magyarországról, a Bács-Kiskun megyei Helvéciairól és a felvidéki Zétény településről is érkeztek diákok Karcfalvára, akik a Székelyföld ezen részének történelmével és természeti szépségeivel ismerkedtek, valamint betekintést nyertek a népi szokásokba és hagyományokba, majd részt vettek az Ezer Székely Leány Napján. A harminc diákot és tanáraikat a Mártonffy György Általános Iskola vezetősége és tanárai,

Az ünnepélyes megnyitón Szócs László alpolgármester és B. Darvas Annamária, a Mártonffy György Általános Iskola tanára köszöntötték a testvértelepülések diákjait és tanáraikat, a zétényi csapat átadta a vándorzászlót és a táborigazgatók, majd felcsendült a tábor himnusza, "A csitári hegyek alatt".

A tábor első napján a Szent Anna-tó és a Mohos tőzezláp vidékén barangoltak a táborlakók, majd a Nyergestetőn megbizonyosodtak arról, hogy Csíkszeredában az erdők valóban zöldebbek, mint máshol. A második napon Csíkszeredával ismerkedtek, érdekességeket fedezhettek fel a Mikó várban és Péter testvér biztatására kérésük meghallgatásáért imádkozhattak a csíksomlyói Szűzanyához, a kegytemplomban.

Ezek után megcsodálták a Békás szoros impozáns szikláit és megismerték a Gyilkos-tó legendáját, majd az Ezer Székely Leány Napján közelről szemléltek a népi szokásokat és hagyományokat.

A kirándulásokat mindennap kisebb programok is kiegészítették. Levetítésre került a Boldogasszony oltalmában című helytörténeti film, megismerték a község nevezetességeit, Fülöp László egykori iskolaigazgató bemutatta vicceskötetének második kiadását, Bőjte Mária tanárnő és Kozma Anna könyvtáros hagyományörző estet szerveztek a diákoknak. Ezenkívül a táborlakók bográcsoztak, polót festettek és meghallgatták a fúvós zenekar koncertjét is. A tábor búcsúvacsorával és bulival zárult.

B. Darvas Annamária tanárnő

BÖNGÉSZDE

A tanároknak, tanítóknak meghatározó szerepük van a tanulók értelmi képességének fejlesztésében. A Csíkszeredai Márton Áron Gimnázium legutóbbi évkönyvében **Juhász-András Réka román szakos tanár** mondja el véleményét a tanítványaival való kapcsolatáról. Szeret tanítani, szereti a diákokkal kialakított munkaritmust és kapcsolatot, a velük való foglalkozást. Fel is teszi a kérdést, Hogy milyen tanár vagyok? A válaszokat olvasva érdemes tallózni belőle:

„Mivel számomra fontos a visszajelzés, ahhoz, hogy helyesen lássam a szerepem, a munkám, saját magam, minden végzős osztálytól visszajelzést kérek a tanári, emberi viselkedésemről. (...) cserébe én is minden diákomnak "ajándékba adom", amit négy év alatt láttam, gondoltam, tapasztaltam vele kapcsolatban. (...) A visszajelzések alapján (is) próbálok egyre tudatosabban végezni a munkám, a feladataimat, odafigyelve az apró részletekre is.

Azt gondolom, hogy nem vagyok sem túl szigorú, sem túl engedékeny. Ha szükséges, büntetek, nem seprem a szőnyeg alá a dolgokat. Ha konfliktusba kerülök valamelyik diákkal, igyekszem négy szemközt tisztázni, s ha úgy ítélem, hogy nevelési célt szolgál, akkor az osztályközösség előtt is feldolgozni. Nem tűröm a hanyagságot és a felületességet. Nálam az irodalmi műveket el kell olvasni, a házi feladatokat le kell írni, a verseket meg kell tanulni és felmondani, s az órába aktívabban bekapcsolódni. Már év elején elmondom ezeket a követelményeket, játékszabályokat, amelyek négy évig érvényesek.”

Hogy mitől jó egy tanár, az alábbi tulajdonságokat, jellemvonásokat emeli ki, amiket nem éppen magára vonatkoztat: „jól felkészült, rugalmas, van humora, képes improvizálni, közösségi ember, helyes az önismerete, folyamatosan fejleszti magát, jól kommunikál. Rengeteg az elvárás, nehéz mindegyiknek eleget tenni. Mert nyugodtan kimondhatjuk, hogy a tanárokkal szemben fogalmazódik meg a legtöbb elvárás. (...) amikor valaki ítéletet mond a tanárok fölött, elsősorban azokra gondol, akik nem szívvel-lélekkel, nem hivatásból végzik munkájukat. (...) az iskolai élet csak akkor élő, ha tanár és diák is jól érzi magát az iskolában, s ha mindenki elvégzi a saját szerepének megfelelő feladatokat, mégpedig tudatosan, lelkiismeretesen és felelősséggel.” (NSZ)

FÜVÓS TÁBOR 2014

Az idén harmadik alkalommal került megszervezésre Csikkarcfalván a fűvóstábor július 21 és 27 között. A táborban 96 gyerek és 12 tanár vett

külön hangszercsoportokban gyakoroltak, kezdő és haladó szinten. A napi programunk: délelőtt négy óra tanulás, ebédszünet, majd délután három óra

amelyet Szenttamáson rendeztek. Vasárnap Karcfalván részt vettünk az ünnepi szentmisén, amit megelőzött egy kis toronyzene.

A mise után átvonultunk a kultúrotthonba, ahol a szülők és a közönség meghallgathatta a táborban tanultakat.

A színpadon elhangzott a „Süss fel nap” gyerekdaltól, a „Kossuth induló”-ig, a klasszikus zenétől a jazz zenéig, az operett részletektől a modern művekig minden.

Nagy örömeinkre szolgál, hogy a tizenöt kezdő gyereknek hangszer tudunk biztosítani és elindítani a zene útján. A zenekarnak szüksége van az utánpótlásra, mivel a nagyobbak kilépnek az aktív zenekari életből, a tanulás és a munka miatt.

Ezúttal szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik támogatták a tábor jó lefolyását.

Támogatóink: HARGITA MEGYE TANÁCSA, Polgármesteri Hivatal, Mártonffy György Általános Iskola, Larix és Tercs Közbirtokosságok és nem

utolsó sorban a szülők.

részt. A tanárok Magyarországról, Szatmárról, Uzonból, Csíkszeredából és Gyergyóból jöttek. A gyerekek

gyakorlás, vacsora, este nyolc órától zenekari próba volt. Szombaton részt vettünk a felsíki fűvóstalálkozón,

Bálint Zoltán, karnagy

EZER SZÉKELY LEÁNY TALÁLKOZÓ 2014

Mint minden évben az idén is részt vettek a karcfalvi és jenőfalvi fiatalok az ezer székely leány találkozóon.

Reggel 5 órakor gyülekeztek a helyi kultúrotthon bejáratánál, három szekéren 40-en indultak útnak.

Részt vettek a főtéri megnyitó táncon, majd szekerekkel felvonultak a csíksomlyói kegytemplomba, ahol szentmisével folytatódott az ünnepség. Ezt követően kivonultak a nyeregbe, ott bekapcsolódtak a további programokba, közben elfogyasztották az ünnepi ebédet, amelyről minden évben Farkas Róbert gondoskodik. Ezúttal mondunk köszönetet a finom bográcsos ételekért és a helyért amit biztosít a fiataloknak.

Este jó kedvvel, nóta szóval érkeztek meg, majd egy nagy csoportképpel búcsúztak egymástól a fiatalok.

Bálint Zoltán

ÉN ÉS A CSODÁLATOS VILÁG - BEFEJEZŐDÖTT A CSÍKI KARAVÁN

Mindannyian szerencsések vagyunk, mert szép helyen élünk, megfelelő életkörülmények között lakhatunk, megvan a mindennapi betevő falatunk, nincs korlátozva ivóvíz készletünk, ki van alakulva a tömegközlekedési hálózat, megfelelő infrastruktúrával rendelkezünk, csodaszép hegyek és völgyek, folyók és tavak vesznek körül.

Ezeket a konklúziókat vonhattuk le a gyerekekkel a kis csoportos foglalkozásokon, amelyen az idei Caritas Karaván témáját – „Én és a világ” – jártuk körül, összehasonlítva különböző kultúrák eltérő szokásvilágát, életkörülményeit.

A Gyulaféhevári Caritas Családsegítő Szolgálatának Hargita megyei munkatársai és önkéntesei július közepén 3 nap alatt 3 településen – Csíkkarcfalván, Csík-szentimrén és Csíkdelnén – közel 300 gyereknek szerveztek élménydús vakációs programot.

Az egésznapos foglalkozásokon a gyerekek ismereteket szereztek arról, hogy a világban, különböző kultúrákban milyen eltérő szokások, érdekességek, sajátosságok vannak, ezáltal is növelve bennük a toleranciát, és a másság elfogadását, valamint segítve őket megtalálni saját kultúrájukban való szerepüket, amely által aktív tagjai lehetnek közösségüknek.

A program délelőtt kezdődött, előbb nagycsoportban, játékos formában ismerkedhettek egymással, és köszöntötték egymást a résztvevők, majd himnusz- és tánctanulás következett. Ezt követően korosztálytól függően kis csoportokra osztva különböző közösségépítő játékokon, beszélgetéseken, és kézműves foglalkozásokon vettek részt a vakációzó

gyerekek. A délelőtti műhelymunka alatt már kint az udvaron rotyogott az üstben a finom pityókástokány, amit a gyerekeknek szolgáltunk fel.

Az ebéd után a gyerekek nagy örömeire következhetett a Szigetek Játéka. Összesen nyolc szigeten kellett teljesíteniük csapatokba szerveződve a gyerekek. A Falánkok Szigeténél megkóstolhatták, hogy az ázsiai népeknél milyen ételleket esznek, a Szomjúság Szigeténél, az afrikai gyerekekhez hasonlóan vizet kellett hordaniuk a gyerekeknek. A Népsűrűség Szigeténél azt mértük fel, hogy összezsúfolódva, egymás hegyén-hátán minél kisebb helyen mennyien tudnak felsorakozni. A Zászlók Szigetén minél több zászlót kellett készítsenek különböző módszerekkel, de volt lehetőségük háborúzni is a gyerekeknek a Háborúk Szigetén.

Mindegyik szigeten örömmel és nagy élménnyel teljesítettek a gyerekek, ahol nyeremény tallérokot kaphattak, amit a rendezvény végén különböző ajándékokra, édességekre, játékokra válthattak be a gyerekek. A program végén mindegyik gyerek kapott valami ajándékot, és a csoportképkészítés után egy évre elbúcsúztunk a kicsiktől, nagyoktól.

Az egésznapos programot a Gyulaféhevári Caritas Családsegítő Szolgálatának munkatársai szervezték meg a Hargita Megyei Tanács és a keretében működő Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság támogatásával, ugyanakkor partnerek voltak az adott települések önkormányzatai, közbirtokosságai és a helyi támogatók, vállalkozók.

Péter Szabolcs

50 ÉVES KORTÁRSTALÁLKOZÓ 2014

1964-ben születettek:

Antal Ágnes, Bács Vilmos, Bálint Irén, Bálint Rozália, Barabás Emőke, Biró Zoltán, Both Sándor, Eröss Attila, Farkas Aranka +, Farkas Károly, Ferencz Mária, Gegő Jolán, Gegő Katalin, Gegő Piroska +, Gidró Aranka, Gidró Katalin, Gidró László, Gyenge Elemér, Gyenge Gizella, Gyenge Irén, Gyenge Zoltán +, Karda Emma, Karda Irén +, Kedves Attila, Kopac Erzsébet, Kosza Gellér, Kovács Zoltán, Kozma Gizella, Márk Elemér, Márton Gizella, Márton Irén +, Márton István, Márton László, Márton Zoltán, Mészáros László, Szász Katalin, Szász Vilmos, Szócs Edit, Szócs Vilmos, Várda Gabriella, Vizi Etelka, Vizi Ilona.

VÉLEMÉNYEK A MÁRÓL EGY HOSSZÚ PEDAGÓGUSI MUNKA TÁVLATÁBÓL

- Szócs László beszélgetése Fülöp László nyugalmazott karcfalvi iskolaigazgatóval -

– *Három éve vonult nyugdíjba. Hogyan látja a mai oktatás helyzetét?*

– Ennyi idő kevés ahhoz, hogy látványos változásoknak lehessünk tanúi. A gyakori minisztercserék rányomták bélyegüket e fontos területre. Negyven év alatt több mint húsz tanügyminiszter járult hozzá az oktató-nevelő tevékenység züllesztéséhez. A pálya széléről könnyebb véleményt formálni –mondhatják. De amikor a pályán voltam, akkor is megvolt a véleményem, ezt hangoztattam is, de többnyire süket fülekre találtam. Nyugdíjasként sem szakadtam el az iskolától. Szinte naponta kapok híreket, szaklapok, sajtó, internet segítségével tájékozódok az oktatásról. Személyesen is érdekelt vagyok, hisz három unokám szenvedő alanya az oktatás állandó „reformjainak”. Hogy hol van a legnagyobb baj? Sohasem fürödtünk tejben, vajban, de most a tanügyet teljesen a pénzhiány irányítja, miközben a bürokráciát felduzzasztották. Amilyenek a diákjaink, olyan lesz a jövő. A stabilitás nélküli oktatás levét a gyerekek isszák meg. Már negyven éve megállapítottuk, hogy a diákjaink túlterheltek, de érdemi változás azóta sem történt. Sok a fölösleges tananyag, a tankönyvek elavultak. Meg kellene változtatni az országos alaptantervet, a választott tantárgyaknak nagyobb szerepet kellene kapniuk. Kompetencia alapú oktatásra vágyunk, olyan gyermekek képzésére, akik el tudják adni magukat a hazai vagy külföldi munkaerőpiacon.

– *A legnagyobb gond a román nyelv ismeretével van. Hogyan látja ennek a problémának a megoldását?*

– Mondhatjuk, hogy ez a gond a mi gyermekkorunkig nyúlik vissza. Talán a hatalom nem is akarja, hogy a székely jól tudjon románul, mert akkor az övéi alulmaradnak. Azoknak a gyermekeknek, akiknek az anyanyelve magyar, a román második nyelvként kellene tanítani. Ez nem azt jelenti, hogy a román másod- vagy alacsonyabb rendű lenne. A román nyelvet az adott kisebbség számára kidolgozott sajátos tanterv szerint más módszerekkel kellene tanítani. A magyar gyermekeknek külön tételek és értékelési rendszer alapján kellene vizsgáznuk. Úgy látom, hogy ameddig a többség részéről nincs politikai akarat, addig ez a probléma nem oldódik meg.

– *Hogyan látja a decentralizációt és az iskolák autonómiáját?*

– A kormány centralizációs törekvései az oktatás területén is érvényre jutnak. Lényegtelen problémákkal túl sok időt töltünk. Például egy évig folytak a tárgyalások arról, hogy az iskolában vagy az óvodában legyenek-e az előkészítő osztályok. Ott ahol hely van – ez ilyen egyszerű. Ebben az iskolaigazgató az illetékes, neki kell döntenie, nem a tanfelügyelőségnek és még kevésbé a minisztériumnak. Másik példa bürokratikus rendszerünkre a hiányszások körüli hisztéria. Ezelőtt is volt hiányszás, amikor még volt minőségi oktatás. Senkit sem stresszeltek, az osztályfőnök megoldotta ezt a kérdést. Most pedig a minisztertől a portásig mindenki hiányszásokat számol. Rákérdeznék, mit kezd a miniszter azzal, ha az országos hiányszások száma mondjuk 2 767 986. Semmit. Harmadik példa a bürokráciára, hogy a különböző átiratokat mind elektronikus formában, mind papíron bekérik az iskolától, csak azért, hogy fogyjon a papír, ha az állami hivataloknak arra is van emberük, hogy ezeket az iratokat áttanulmányozza, akkor a helyzet még aggasztóbb.

– *Mi a véleménye a vizsga- és felvételi rendszerről?*

– Ma már az országos teszt értéke nyolcadik osztály után 75 szá-

zalékot számít a felvételinél, vagyis közelít a 100-hoz. Vissza kellene vezetni a felvételi rendszert, megszűnne a sok kamerázás, ami főleg stresszeli a diákokat és kidobott pénz. Két tanár felvi-gyázna, és a líceumok saját tanárai javítanák a dolgozatokat. Nem kellene hetekig szédíteni a dolgozatokat az igazgatók költségein, hordozni a rendőröket, ami enyhén szólva nevetséges is. A régi felvételi rendszerrel vissza lehetne térni a minőségi oktatáshoz. A lezüllesztett érettségi nemcsak a líceumi oktatást juttatta mélypontra, hanem az 5–8. osztályra is kihatott. Annyira leszoktattuk a gyermekeket a tanulásról, hogy szinte szégyenkezett az a diák, aki tanult. A mostani vizsgaeredmények kezdtek tükrözni a valóságot, de még sok a tennivaló. Még munkálkodni kell azon, hogy az érettségi visszanyerje valamikori rangját. A felhígult érettségi nagyban hozzájárult az általában vett tudás társadalmi értékvesztéséhez.

– *Mi a véleménye a tesztekéről?*

– Felméréseknél olyan feladatokat kapnak a gyermekek, ahol az ismeretek alkalmazását kérik. Ez egy magasabb szintű tudást feltételez. Nyilván nem mindegyik diák képes megoldani ezeket. Innen is származnak a gyenge eredmények.

– *Hogyan állunk európai szinten?*

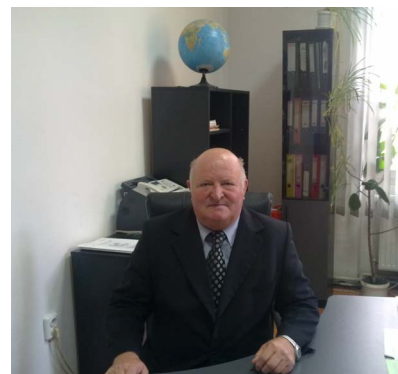
– Van egy jó hír: Bulgária előtt. A rossz hír az, hogy Bulgária az utolsó. Az Európa Tanács jelentése szerint a romániai nyolcadikosok 53,3 százaléka nem rendelkezik kellő szövegértési kompetenciával, ezek az ún. funkcionális analfabéták, akik 15 éves korukra nem értik az anyanyelven írott szöveget. Előbb-utóbb a romániai oktatásnak is fel kell zárkóznia az európaihoz.

– *Mi tenne, ha a tanügyminiszteri székhelyen találná magát?*

– Végigmennék a minisztériumi irodák kifürkészhetetlen labirintusán. Mindenkit megkérdeznék, hogy mivel foglalkozik (le is írnám), ami több hónapot venne igénybe. Sokan megkapnák az elbocsájtó szép üzenetet, ezzel a mandátumom végére érnék. Az utódomnak azt hagynám hátra, hogy megtisztítottam a terepet, végre hozzákezdhetnek a hatékony és hozzáértő munkához.

– *Többnyire negatívumokról esett szó. Hogyan látja a karcfalvi helyzetet?*

– Ezen a zavaros tengeren eveznek a karcfalviak is. A sok fejtelenség ellenére a karcfalvi pedagógusok, diákok, szülők igyekeztek hivatásuk magaslatán állni. Végignéztem a teszteredményeket, a nehéz feladatok ellenére jó eredmények születtek. A szülő biztosítja a tanulási feltételeket, a gyermek tanul, őket a fenti visszásságok nem szabad befolyásolják. A mi diákjaink jó körülmények között tanulnak, jól felkészült fiatal tantestülettel rendelkezünk. A diákoknak sikert, élményekben gazdag tanulmányi éveket kívánok. A szülőknek jó egészséget, pedagógusainknak további kitarást áldásos munkájukhoz.

VENDÉGSÉGBEN CSÍKKARCFALVÁN

Ez év június 26-30. között községünkben tartózkodott testvértelepülésünk, **Fertőrákos** nyugdíjas csoportja.

A magukat teljesen ellátó időseknek csak a szállást kellett biztosítani, a többi saját maguk oldották meg, hisz kisbusszal érkeztek, és kedvükre nézelődhetek vidékünk szépségeiben. A legtöbben először jártak itt, várták, hogy közelebbről megismerjék településünket, mert a testvéri kapcsolat folytán sokat hallottak rólunk. Itt tartózkodásuk alatt megtekintették a mújépgályát, az iskolát, a templomot, szentmisén vettek részt, ahol szentáldozáshoz járultak és gyönyörködtek a felújított Isten házában.

Június 28.-án hosszabb kirándulásra indultak. Először Csíkszentdomokoson a Márton Áron emlékére berendezett múzeumot tekintették meg, figyelmesen hallgatva a tárlatvezető szavait a néhai püspökkel kapcsolatban. Ezután útjuk a Gyilkos-tóhoz vezetett, ahol a tó partján és környékén nézelődtek, majd a Békás-szorosba érve nem győztek eleget csodálkozni a környék természet adta szépségében. Több órát töltöttek ott, vásárolgattak az

árusoktól, közben figyelték az égis magasodó sziklát és az oda felkapaszkodó fenyőket. Visszafelé Gyergyószentmiklóson áthaladva a szárhegyi Lázár-kastélyhoz is elmentek, sajnos bezárva találták, és így

csak kívülről tekinthették meg azt.

Kirándulásuk csúcspontját az elutazásuk előtti nap jelentette, amelyre már nagyon vártak. Csíksomlyó volt ugyanis a célpont, valamennyire ismerték a televízióból a helységet a pünkösdi búcsú közvetítéséből, de most élmény volt közvetlenül is ott lenni. Először Csíkszeredában tettek egy körutat, megnézték a Mikó-várat, a törvényszék, a városháza és a hírneves Márton Áron Gimnázium épületeit, majd Somlyóra érve a borvízforrásnál enyhí-

tették szomjukat. Ez után következett a kegytemplomba történő látogatás, ahol a Mária-szobornál egyenként csendesen imádkoztak, még Ella néninek is segítettek a Mária-lábához felmenni. Ő a legidősebb tagja volt a csoportnak, 83 éves, ő a Mosoly klub nagymamája, és hálát adott Istennek, hogy eljöhett e híres kegyhelyre, a Csíksomlyói Szűzanyához. Később is könnyekkel küszködve köszönte meg társainak, és a helyi vezetőknek, hogy ilyen élményben részesítettek. Másnap, érzékenyen búcsúztak a helyiektől, megköszönve a szíves vendéglátást.

A Mosoly-klub tagja, Sörös-né Vincze Terézia (Teca) vezette, akit munkájában lánya, Orsolya és unokája, Csongor segített. Akiket vezetett: Szóka Dezső, a lánya Szóka Petra és unokája Harasztombi Ádám, Németh Géza, Molnár Tibor-né, Gebauer Elemér-né, Fritz Lajos-né, Gárdai Ferenc-né, Németh Miklós-né, Teigesser Pál-né, Goisser Adolf-né, Vörös József-né, Németh Károly és felesége, Taubi György és felesége, Jákli László és felesége, ifj. Jákli László és felesége. Autóbuszvezető Fejes Zoltán.

Németh Szilveszter

JÓ VOLT ISMÉT EGYÜTT LENNI

A karcfalvi-csíkjénőfalvi Reménysugár nyugdíjas csoport 48 tagja reménykedve indult útnak 2014. június 24-én, hogy az időjárás kiszámíthatatlansága ellenére is tartalmas kirándulásba vegyen részt.

Hargita Megye Tanácsa, a Hargita Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóságon keresztül támogatott bennünket, biztosította az útiköltségeinket és egy csodás, élménydús kirándulásnak lehettünk részesei.

Utunk

Csíkszentdomokoson kezdődött, ahol megtekintettük a Márton Áron Emlékmúzeumot, majd Gyergyószentmiklós érintésével a Gyilkos-tónál folytatódott. Itt a zuhogó eső miatt az autóbusszból kémleltük a táj szépségét. A Békás szorosban gyalogoltunk néhány kilométert, gyönyörködve természeti kincseinkben, Erdély szépségeiben. A következő megállónk a vízduzzasztó gátnál volt, ahol beiktattunk

egy hajókirándulást. Mindenki élvezettel töltötte azt a fél órát, az idő is már nekünk kedvezett.

Utunkat Tölgyes irányába vettük, a közelében ebédeltünk meg, majd Borszék következett. Itt is eltöltöttünk egy kis időt, érzékelhető volt a város fejlődése. Sétánk során megnéztük a forrásokat, és kis pihenőt tartottunk a parkokban.

Maroshévízen keresztül tartottunk hazafele, mindenki meglelégedéssel helyeselte, hogy időnként a nyugdíjasoknak is szükségük van hasonló kikapcsolódásra, kirándulásra. Néhányan megemléstették, hogy más módon el sem jutottak volna Székelyföld ezen részeire.

A csoport nevében köszönetemet szeretném kifejezni a fent említett támogatóinknak, hogy részesítettek e szép élményben bennünket és a Reménysugár tagjainak egy szép napot, kikapcsolódást biztosítottak.

Bartalis Irén

MALLORCAI EMLÉKEK

2009-ben a spanyol állam a turisztikai létesítmények jobb kihasználása érdekében bevezetett egy új, az állam által támogatott turisztikai csomagot „European Senior” extra-

szén helyezkednek el. A tömegturizmus kora I. János Károly király 1975-ös uralkodásával kezdődött. A sziget legfontosabb tömegközlekedési eszköze az autó.

Sétahajón a Palma-öbölben

szezonban (okt.-ápr.) az idősebb korosztály számára. Lehetett választani a közel 15 szárazföldi és 20 Baleári szigeti szálloda közül. Mi egy csíkszeredai családdal 2010 április hónap végén Mallorca szigetén, Cala Mayorban töltöttünk el egy csodálatos hetet. Külön repülőjáratral utaztunk Bukarestből Palmára, Mallorca fővárosába, ahonnan buszokkal mindenkit a választott szállodába vittek. Biztosítva volt a szállítás, szállás, egy 4* szállodában, teljes ellátás és két félnapos ingyenes turisztikai kirándulás román idegenvezetővel. Részt vettünk szervezett fizetéses kirándulásokon is.

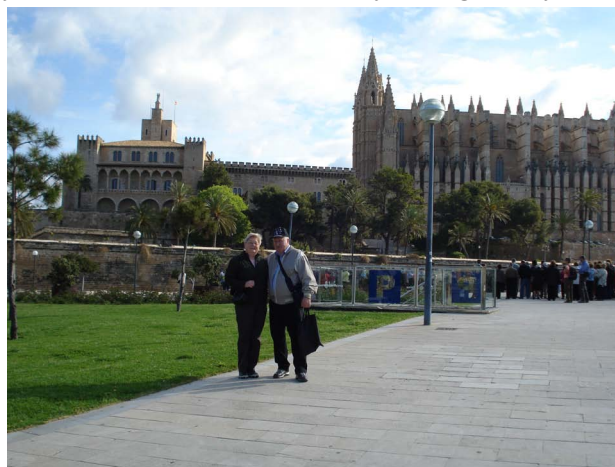
Mallorca a Baleár-sziget-csoport (Mallorca, Menorca, Ibiza, Formentera) legnagyobb szigete, a Földközi-tenger gyöngyszeme, a szigetecsoporthoz központja. Területe 3.640 km², lakóinak száma 790.000, amelyből 377.000 a fővárosban, Palmában él. Mallorcát évente több, mint 10 millió turista keresi fel, így a sziget bevételének 65%-át az idegenforgalom adja. Mallorca olyan hírességeket is vonzott, mint Chopin zeneszerzőt, Ludwig Salvator osztrák főherceget, Sissi császárnőt és még sok filmsztárt. A leghíresebb üdülőhelyek a Palma öböl két oldalán és a sziget keleti ré-

Az alábbiakban az általunk meglátogatott nevezetességeket említjük meg. Palma fővárosban a tenger fölé magasodó dombon egymással szemben áll a város két legnevezetesebb épülete, a Katedrális és a Királyi Palota. Mindkettőt az 1229. évi mórok feletti győzelem után kezd-

ték építeni, amely több évszázadon át folytatódott és amelyek a világ építészeti örökségében is egyedülállóak. A Katedrális hatalmas méretű, 121 méter hosszú, nagyobb mint a legmonumentálisabb magyarországi templom, az Esztergomi Bazilika. 1904-ben egy felújítási munkálatban részt vett a híres építész Gaudi is. A Királyi Palota gótikus palota, a katedrálissal szemben található és függőkerttel van körbevéve, mallorcai tartozkodása alkalmával a spanyol király lakhelyéül szolgált. A Bellver Kastély Palma látképének fontos meghatározó épülete, főleg kerek formája miatt. A 14. században épült, volt palota, börtön, múzeum. Sétáltunk a belváros hangulatos utcáin és terein, majd meglátogattuk a város híres jacht kikötőjét. Magaluf fürdővárosból, mely Mallorca éjszakai életének a központja, sétahajón körbejártuk az öböl nyugati részét, egészen a legdélibb fekvésű Figuera fokig. Meglátogattuk a sziget közepén elterülő Inka városát, amely bőrparáról nagyon híres. Egy másik napon a sziget

észak-nyugati részében Soller városába és kikötőjébe utaztunk, amely szép csendes középkori település, melyet szinte teljesen körbezárnak a hegyek. Sétahajón az öbölből kiértünk a nyílt tengerre, ahonnan megcsodáltuk a magas sziklás partot. Visszafele Sollerből Palmába az út egy részét nyitott tetejű piros, keskeny nyomtávú nosztalgia-vonaton tettük meg, citrom és narancs ültetvények között.

Következő utunkat a sziget keleti felében tettük, Monacorban, mely a sziget második legnagyobb városa, ahol megtekintettünk egy híres üvegyöngykészítő műhelyt, majd következett a Porto Cristo helyiségben található Sárkánybarlang, amely Mal-

Háttérben a Palmái katedrális

lorca egyik leglátogatottabb turisztikai látványossága. A 2 km összhosszúságú cseppkőbarlangban, amely 25 m mélyen van a föld színe alatt, itt található Európa legnagyobb földalatti tava, a Martel tó, 117 m hosszú, 40 m széles és csónakázásra alkalmas. A túra végén meghallgattunk egy barlangkoncertet, művészi fényárnyban úszva, csónakon egy kamarazenekar haladt el.

Igyekeztünk egy kis betekintést nyújtani erről a barátságos szép szigetről, amely minden korosztály számára tartogat meglepetéseket.

Gidró Vilmos és Magdolna

TYÚKSZEM

A tyúkszem általában a lábujjakon kialakuló, megvastagodott szaruképződmény. A golyó mélyre hatoló gyökere nyomja a fájdalomérző idegeket, sőt, mélyebben, a csonthártyát. Környékén a bőr gyakran vörös, gyulladt. Kialakulásában a lábujjakat szorító, egészségtelen, rossz felépítésű, szűk vagy rövid cipő az egészséges lábat is tönkretelheti. Cipővásárlásnál nem szabad spórolni, mert később súlyosan ráfizethetünk. Mindig kényelmes, puha cipőt vegyünk, a kényelmetlen cipőt feltétlenül cseréljük le.

A kialakult tyúkszemre tegyünk tyúkszemtapaszt vagy bőrpuhító kenőcsöt. Az így felpuhuló szaruhártya azután rétegről rétegre eltávolítható, de ez hosszadalmas folyamat. A tyúkszem könnyen visszanő, ezért lábunkat kíméljük és gondosan ápoljuk. A kezeletlen tyúkszem

krónikus fájdalmat, járási nehézséget, sőt járásképtelenséget is okozhat. Nem veszélyes, de ha elhanyagolják, súlyos következményekkel járhat.

A láb veleszületett vagy szerzett torzulása esetén feltétlenül forduljunk orvoshoz. Előfordulhat, hogy a fájdalmas, esetleg gyulladt tyúkszem eltávolítása orvosi beavatkozást igényel. Szükség esetén az orvos műtéttel távolítja el a tyúkszemet. A láb deformitásai ortopédiai műtéttel korrigálhatók. A tyúkszem kialakulásának okát általában az orvos először megpróbálja felderíteni. A helyi kezeléshez kenőcsöt, gyógy- szert rendel, vagy gyógybetétet, gyógycipőt javasol.

(Családorvos, 6-os csoport, 19. kártya. NSZ)

A „POKSZÖSZRÁGÁS” LEGMODERNEBB ORVOSLÁSA AMERIKAI TECHNIKÁVAL

A ló fogainak szerkezete nagyban eltér az emberétől, hisz míg az utóbbi a végső méret elérése után nem változik, addig a lovak foga folyamatosan nő és kopik, az állat 20-30 éves koráig évente kb. 2-3 mm-t. Önkéntelenül is felvetődik a kérdés, hogy sok-sok ezer év után hogyan lehetséges az, hogy a lovaknak hirtelen lófogászati gondozásra van szükségük? A választ több tényező együttese alkotja. A természetben a vadlovak 12-16 órát töltenek legeléssel. (nem napi néhány alkalommal kapnak enni). A fűfélék nagy mennyiségben tartalmaznak természetes csiszolóanyagokat (szilícium-dioxid), ugyanakkor legelés közben homok és föld is jut a szájüregbe, mely rágómozgások közben hozzájárul a fogak kopásához és ezáltal az egészséges rágófelszín megtartásához. Legeléskor a táplálékot a metszőfogakkal ragadják meg és a rágófogaik segítségével őrlik apró részecskékre, így biztosítva a táplálék megfelelő emészthetőségét. A modern tartási körülmények (nagy mennyiségű koncentrált takarmány, lótap stb. fogyasztása, a legelés háttérbe szorítása) között lovaink egyre kevesebbet használják metszőfogakat, amelyeknél viszont továbbra is a korábbi ritmusban nőnek.

A felső rágófogsor nem tudja megfelelően koptatni az alsót, borotvaéles felső-külső és alsó-belső éleket eredményezve. Ezeket később súlyosabb rendellenességek (fogtúlnövések, kampók, hullámos fogazat, túlzott keresztirányú taréj) követik. Nem egyszer találtam csúnya sebeket, fekélyeket lovak szájában, akiknél a súlyossággal néha nem is arányosan jelentkeztek olyan tünetek, mint:

- a zabla forgatása, nem elfogadása vagy nehezen kezelhetőség, idegesség, a fej ok nélküli rángatása a zabla viseléskor
- rágászavar, a gyakran emlegetett pokszöszrágás
- nyáladzás
- emésztetlen takarmány jelenléte a trágyában
- gyakori görcsök kialakulása (a táplálék nem megfelelő aprítása miatt)
 - bűzös lehelet
 - fekélyek, sebek kialakulása a szájüregben, a nyelv két oldalán, (6-7 év feletti lovaknál szinte kivétel nélkül)
 - nem megfelelő fizikai kondíció, a megfelelő abrak elfogyasztása mellett a ló veszíti a súlyát, kopott, matt a szőre

Erre mostanig kicsit sem humánus módszerekkel az volt a megoldás, hogy egy éles, erre a célra kialakított gyaluszerűséggel és a végére erősített durván ütő résszel sújtották a ló fogorát, míg abból letöredezett néhány éles fogszilánk. Csodálatos módon a probléma

ideiglenesen megoldódott, mert azt a lógy felületet épp ott nem érte többet pont az az éles rész. Míg a gyalu által újonnan kialakított élek másik sebet nem ejtettek az állat lógy szövetében javulni is látszott az állapota. Képzeljük csak el, ha kitörök egy darab a fogunkból, mennyire zavaró, néha fájdalmas érzés tud lenni az éles felület... Így van ez a lovaknál is... Éppen ezért lett ez az állatorvosi művelet, amire én soha nem voltam hajlandó. Nem hagyott nyugodni a

téma aztán idén

beszereztem egy amerikai által lovak részére kifejlesztett elektromos fogreszelő készüléket.

Ennek segítségével egy performáns szájterpesszel nagyszerű betekintést nyerünk az állat szájába, majd ha feltérképeztük az átrendezni valót néhány perc és a ló teljes fogsoráról lereszeljük

az oda nem illő szűrő, vágó, kiálló részecskéket. Orvosi szemmel gyönyörű a kapott eredmény, a gazdák visszajelzése minden esetben nagyon pozitív. Ezzel nemcsak a „pokszöszrágás” szűnik meg, hanem a ló fizikai kondícióját is jelentős mértékben javítjuk, rossz szokásaira találhatunk megoldást, lényegesen megnő a takarmány hasznosítása (nem találunk ép gabonaszemeket a ló trágyájában) mert fölösleges a zabot „elől berakni” ha „hátl” érintetlenül kijön.

Időnként ennyit a patkó mellé megérdemel a barátunk, segítő társunk.

Dr. Antal Lilla
körzeti állatorvos

AZ IDÉN SEM FOGUNK UNATKOZNI

FELCSÍK GOALIE SUMMER CAMP 2014

Furcsa az időszámítás a műjégpályák életében, mert az év vége április utolsó napjaira, az év kezdete pedig július végére, vagy augusztus elejére esik. Idén sincs másképp, mivel 2014. július 28-tól nagyüzemmel startolt a Felcsíki Műjégpálya.

Minden nap, a sportolói aktivitás már kora reggel elindul és este nagyon későn ér véget.

Már az első hétvégén beindultak a nagyobb rendezvények is, mivel első alkalommal szerveztük meg a nyári kapustábort jégkorongozóknak, ami a "Felcsík Goalie Summer Camp" nevet kapta, valamint Barátság kupa néven, amatőr jégkorongbajnokság is zajlott.

Ezt követően, augusztus 8-10 között tábort szerveztünk U14 és U12-es korosztályosoknak "Felcsík Icehockey Summer Camp" névvel, amit augusztus 16-17-én egy nemzetközi, U12-es korosztályos, Felcsík kupa követ.

A hónap végén a felnőtt jégkorong is porondra lép. A jégpálya újraindítása óta (2011 december) első alkalommal szervezünk nemzetközi felnőtt tornát. A tornán négy csapat vesz részt:

HSC Csíkszerda, Debreceni HK, Gyergyószentmiklósi Pro gym és a Steaua Rangers.

Estéknként helyet kap az amatőr jégkorong is a

programban, a közkorcsolyázás pedig szeptember közepétől indul el.

Számításaink szerint a következő idény lesz a legsúlyosabb az eddigiek közül, mivel Gyergyószentmiklós és Bukarest jégpálya nélkül maradt a 2014-2015-ös szezonra és mindkét város felnőtt és utánpótlás egyesületei jelezték, hogy Karcfalván szeretnének edzeni és ugyanígy szerveznék a mérkőzéseiket is.

Minden sportbarátnak "Boldog Új Évet" kívánunk

és nagy szeretettel várjuk a sportolókat, szurkolókat a Felcsíki Műjégpályán ebben a szezonban is!

Nagy Attila
pályamenedzser

SZÓLÁSOK, MONDÁSOK (Régi kalendáriumokból tallózva)

Délben gyűjt gyertyát = magánál okosabbat akar tanítani. Olyasmit magyaráz, amit magyarázat nélkül is teljesen érthető.

*

Dértől érik a vackor = a bajokból okul az ember.

*

Disznó is megeszi a makkot, de föl sem néz a fára = csúnya tulajdonság a hálátlanság.

*

Úgy van, mint az eb a láncon = kedvetlen, mert nem teheti azt, amit akar.

*

Eb se venné fogára = szörnyű dolgokat mond.

*

Lépve megy az ember cégéres gonoszra = az ember előbb kisebb bűnököt követ el, és csak azután visz véghez nagy gonosztetteket.

*

Guzsalyat kötött a málé = kihányta a kukorica a selymét.

*

Nem tudja, milyen halállal haljon meg = nem tud dönteni, hogy mitévő legyen.

EREDMÉNYES MUNKA A FELCSÍK KISTÉRSÉGBEN

Pályázatok

Az elmúlt néhány hónapi tevékenységünk javarészét a LEADER program pályázati eredményeihez csatolhatjuk. A Székaszó májusi számában írtunk az Önkormányzatok pályázatairól. Pár hónap elteltével a pályázatok megvalósulásáról tájékoztathatjuk a lakosságot, hiszen már három Önkormányzatnak sikerült új tűzoltó felszereléseket beszerezni, egyenként 10.000 euró értékben, egy Önkormányzat pedig hangosító berendezést vásárolt.

A sor folytatódik, hiszen a pályázatok elbírálása folyamatosan zajlik, új szerződések kerülnek aláírásra, és lassan kimerül a Csík Leader több mint 2 millió eurós pályázati alapja. A nyolc éves pályázati időszak lezárul, a szabadságok lejárnak és folytathatjuk ezzel az ütemmel egészen 2020-ig, ugyanis várhatóan már év végén új pályázati kiírások fognak megjelenni.

Faluképvédelem. Miért fontos?

A faluképvédelmi kezdeményezés már évekkal ezelőtt a Pogány havas kistérség kezdeményezésére indult el

a Gyimesekben, majd kiterjedt egész Hargita megyére.

Térségünk a hagyományok és az elkerülhetetlen megújulási tendenciák sokszor nehéz, de termékeny kettős

kenyszerében él. Ezért fontos megismerni az elődeink alkotásait és ugyanakkor a jelen és jövő kihívásainak eleget tenni. Az értékes épített környezettel való közelebbi megismerkedés és annak megőrzése is erről szól tulajdonképpen. Ezekkel a gondolatokkal indult el a Hargita megyei faluképvédelmi program is. Sokat tanulhatunk a nép, a népi építészet egyszerű formavilágából, célratörő, lényegi téralkotásmódjából. A faluképvédelmi programok ráirányíthatják a figyelmet egy-egy olyan térségre,

amelynek a felmérése, megértése, megőrzése a jelenben ott élők részéről pillanatnyilag nem lehetséges. A program időszerű, mert még épségben megtalálható, tetten érhető az egykori falu, a falukép, mint szerves egész, beazonosíthatóak, a jövőbe menthetőek a rejtőző értékek.

Turisztikai szempontból is kiemelten fontos a falukép megőrzése. Egy idegenből érkezett vendég többek között azért is jön ide a térségbe, hogy egyedi építkezési stílussal találkozzon. Nem azt lesi, hogy miben hasonlít az építkezés a nyugati modern sílushoz, hanem azt, hogy miben egyedi, milyen helyi elemek találhatóak meg benne.

A Kistérségi Társulás egy tanulmány elkészítését tűzte ki célul, amely egy kiadvány formában használható eszközt ad egyrészt szakemberek, másrészt a lakosság kezébe felhívva a figyelmet a hagyományos építkezési elemek betartására. A tanulmány várhatóan jövő év közepére fog elkészülni.

Süket Zsombor

RÉGI IDŐKRE EMLÉKEZVE

A fotó 1940. október 3-án készült Karcfalván, az Országzászlóavatás alkalmával.

Előtérben szaval néhai Both Emil, mellette balról Szász József kántor, mögötte Erdély András plébános. A háttérben pedig a néhai Karda István, néhai Szentés József és mások láthatók.

A kép szerzője ismeretlen.

Megjelent testvértelepülésünk, Fertőrákos Község Önkormányzatának tájékoztatója, a Rákosi Hírmondó. A tartalmából: Busszforduló avatás, Kirándulótipp a nyári napokra: Mithrasz Szentély, Fertőrákosi búcsú, Hármaskorú születtek falunkban, Szépkorú köszöntése stb.

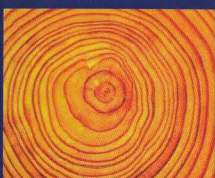
Önkormányzat

Kérnénk a lakosságot az Ügyfélfogadási rend betartására, ezzel is segítve munkánkat.

Ügyfélfogadási rend:

hétfő: 13–17 óráig
kedd: de. 9–11 óráig
du. 13–16 óráig
csütörtök: 9–12 óráig
A többi napon nincs ügyfélfogadás.

Értesítem a lakosságot, hogy augusztus 18–22-ig a Polgármesteri Hivatalban igazgatási szünet lesz. Ezen időszakban ügyeletet biztosítunk, melyről a szokásos módon értesítjük Önöket.

Dr. Nagy Attila jegyző

Hármaskorú születtek falunkban

Hármaskorú „csoda” kopogtatott falunk egy boldog családjánál. 2014. május 21-én 9 óra 1' 2' 3' perckor megszületett Kata, Kitti, Kristóf.

A 33 éves édesanya 34 hét, 3 napra hozta világra gyermekeit.

Érdekes, a hármaskorú szám meghatározza életünket – mondja az édesanya. Autóknak rendszáma: 333

A szoros, gondos, orvosi ellenőrzésnek, az édesanya együttműködő, precíz magatartásának, optimista hozzáállásának köszönhetően egészségesen születtek meg a kicsik. Kata – 2300g 45cm-el, Kitti – 2210g 45cm-el, Kristóf 2350g 46 cm-el jött világra.

Alig telt el két hét, az édesapa hazahozhatta a nagy családot.

A család mindennapjai szigorú napirend szerint zajlanak. Az önkormányzat segítő hozzáállásának köszönhetően „amiért nagyon hálásak vagyunk” – teszi hozzá az édesanya, segítségükre van heti 20 órában szakképzett gondozónő. A nap többi szakaszában pedig a család, nagyszülők, nagynénik, barátok segítenek a kicsik ellátásában. Szükség is van erre, hiszen 3 óránként etetni, büfiztetni, pelenkázni kell őket. Ha éjszaka valamelyiknek fáj a hasa, amire megnyugszik, felkel a másik, vagy éppen itt az evés ideje. Bizony, még „éjszakai segítőre” is szükség van.

Külön szervezést igényel az orvosi vizsgálatra való eljutás. Természetesen ehhez minimum 2 személy szükséges. A gyermekeket 3 hordozóban viszik be a rendelőbe, valaki vetkőzteti, a másik vizsgálatra viszi őket. Külön vastag dossziében tartják a kicsik iratait, születési anyakönyvi kivonat, TAJ-, adókarttyait, stb.

Napi 15–20 db pelenka fogy, a mosógép megállás nélkül megy.

Mindezt az édesanya örömmel, szinte természetesnek véve meséli, hiszen ahogy mondja, nekik háromszoros öröm jut. Az örömtől, úgy gondolom megsokszorozza a hála, hogy a gyermekek egészségesek, és gyönyörűek.

Jó egészséget, és nagyon sok örömet kívánok a falu nevében!

Ór Mária
védőnő

Szépkorú köszöntése

Baltigh Márta polgármester az önkormányzat nevében köszöntötte a 90 éves, azaz szépkorú Fehérvári Bélánét.

Átadta neki a – miniszterelnök úr aláírásával ellátott – díszes oklevelet és az Önkormányzat ajándékát.

DICSÉRŐ SZAVAK

SZÉKELYEKTŐL
HALLOTTAM
Fülöp László
gyűjteményéből

Mi a hasonlóság?

- Mi a hasonlóság a feleség és az autó között?

- Az, hogy amikor megszerzed, sokba kerül, majd amikor ráuntál, nehéz tőle megszabadulni.

*

Gyermek nem kell

Móricka szerelmes a tanító nénibe. Ezt el is mondja neki tánc közben az osztálybulin.

- No de, Móricka... Nekem gyermek nem kell.

- Jó, tanító néni, akkor vigyázzok.

*

Kétszer nőül

- Melyik férfi nőül kétszer?

- Amelyiknek rossz a memóriája.

*

Ellenőrzés

- Kérem a jogosítványát! – mondja a rendőr.

- Hogy tudnám odaadni, már egy fél éve maguknál van – mondja borgőzősen a vezető.

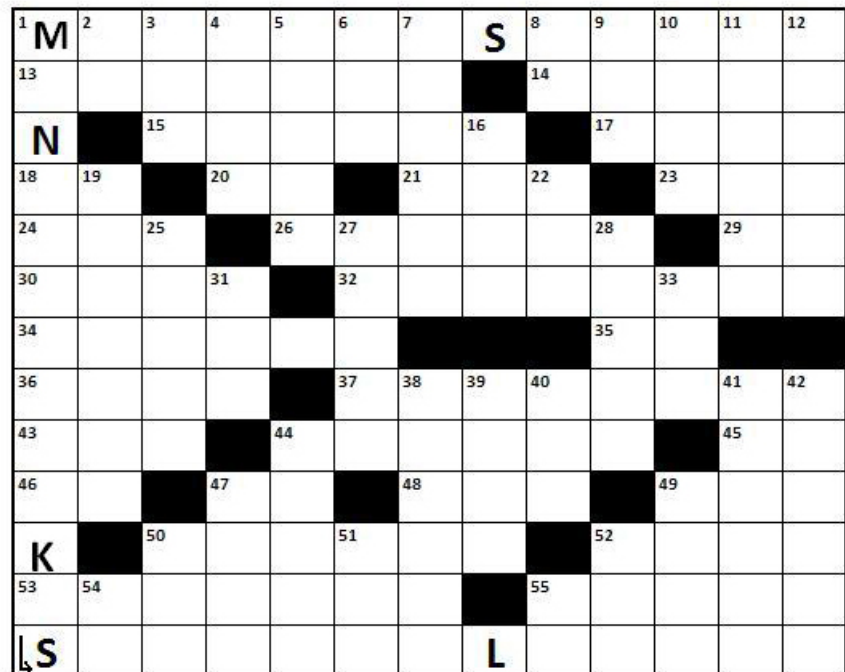
*

Öregedés

- Mi az öregedés legbiztosabb jele a férfiaknál?

- Az, amikor egy fiatal lány láttán már csak az emlékek támadnak fel, nem pedig a remények.

CORVIN REJTVÉNYMAGAZIN 2013

Barátok beszélgetnek:

- Hogy vagy megelégedve a feleségeddel?

- Kérde az egyik.

- ... (poén a rejtvényben).

Vízszintes:

2. A poén első része. 13. Elektromos töltésű anyagi részecske szállította, villamos energia. 14. Hajlíthatatlan. 15. Dumas egyik testőre. 17. Alaskai kikötőváros. 18. Darabolni kezd! 20. Párt! 21. Kacat. 23. A New York-i operaház népszerű neve. 24. Határozatlan névelő. 26. Nagy erővel való árasztás. 29. Ásványi fűszer. 30. Testrészt. 32. Földdiviasz. 34. Kalapszél. 35. Air India (röv.). 36. Beleegyezés. 37. Függőzárral lezáró. 43. ... plus ultra; utolérhetetlen. 44. Beszédhibával rendelkező. 45. Órómai aprópénz. 46. Mesebeli! 47. Félperc! 48. ... Hoffmann; romantikus német író. 49. Osztrák, Trinidad és Tobagó-i gkj. 50. Amerikai filmszínésznő (Alyssa). 52. Szag, illat (lat.). 53. Budapest egyik szigetéről

származik. 55. Valamire hivatkozó.

Függőleges:

1. A poén befejező része. 2. Vés. 3. Spanyol exkirályné. 4. Tunkol. 5. A szerelmi költészet műzsája. 6. Kálium és amerícium vj. 7. A keményítő hidrolitikus hatását katalizáló enzim. 8. Számszék! 9. Japán vallás. 10. Hegycsúcs. 11. ... fészek; Turgenyev regénye. 12. ... királya; Jacques Ibert operája. 16. Édes mártás. 19. Talaj jelzője lehet. 22. Gubós növény. 25. Nauru fővárosa. 27. Erszényes medve. 28. Délkeletázsiai, katonai szövetség. 31. ... és dac (Ady). 33. ... de Janeiro; Brazil nagyváros. 38. A nukleinsavakat alkotó, purin-vázis szerves bázisok egyike. 39. Húros, japán hangszer. 40. Török tiszt volt. 41. Fontolgató. 42. Csatatevékenység. 44. Mágnesség. 47. Dohányzó eszköz. 49. Számszerű tény. 50. Kecsebeszéd. 51. Le. 52. Attól fogva. 54. Francia részvénytársaság (röv.). 55. Kissé puha!

SZÉKASZÓ

A lapszám
megjelenését
támogatták a karcfalvi és jenőfalvi
közbirtokosságok, valamint a Communitas Alapítvány

Szerkesztők:

Szőcs László

Németh Szilveszter

Számítógépes tördelés: Szőcs László, Ádám Gyula
A nyomdai munkálatok az Alutus Rt. nyomdában
készültek

A fotókat Ádám Gyula és Szőcs László készítették.

Tel: 0734-993740

E-mail: szocslac@yahoo.com